

สัญชาติ สถานภาพ การคัดแบ่ง: การครอบงำทางภาษาในการสอนภาษาอังกฤษ Nation Status Discrimination: Language Imperialism in English Teaching

กลวัชร เกษมโชค¹

Kollawat Kasemchok¹

Corresponding Author E-mail: kollawat.27@gmail.com

Received: 2021-06-08; Revised: 2021-07-25; Accepted: 2021-08-13

บทคัดย่อ

ผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษาอาจเคยได้ยินประโยคที่ว่า การจะเรียนภาษาใดก็ตามถ้าเรียนกับเจ้าของภาษาจะได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ถึงแม้จะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงแต่กลับมองว่ามันเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า คำว่าเจ้าของภาษา คือการสร้างอำนาจ ความเป็นได้เปรียบ และเปิดโอกาสการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติตะวันตก เถกเช่นความเชื่อที่ว่า การเรียนภาษาอังกฤษควรเรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรงจึงจะได้ประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นคำกล่าวที่แฝงการครอบงำทางความคิดอย่างแยบยล คือมายาคติที่ลดทอน กดทับคุณค่าในตัวบุคคล โดยเฉพาะครูผู้สอนภาษาที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา จึงเห็นได้ชัดว่า การสอนภาษาอังกฤษโดยให้ความสำคัญตาม อัตลักษณ์ที่เจ้าของภาษาใช้ ได้ส่งผลในแง่ลบต่อผู้ใช้ภาษาอังกฤษด้วยเหตุที่ว่า พวกเขาเหล่านั้นไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในแบบที่เจ้าของภาษาใช้ กลับกลายเป็นการเสียโอกาสในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษในแบบที่ควรจะเป็น ตัดโอกาสครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพเพียงเพราะพวกเขาไม่ใช่เจ้าของภาษา อาการลุ่มหลงเจ้าของภาษาคือความล้มเหลวในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ บทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ผ่านกระบวนการครอบงำทางภาษาทั้งสามด้านได้แก่ สัญชาติ สถานภาพ และการคัดแบ่ง

คำสำคัญ: การครอบงำทางภาษา, การสอนภาษาอังกฤษ, สัญชาติ, สถานภาพ, การคัดแบ่ง

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The majority of people in language field may have heard that learning any language will get the best result if learning with native speaker. Despite the financial factor, most English learners see it is worthy to invest because of direct learning with them. To say straightforwardly, the word “Native Speaker” has been making a power, exploiting benefits, and giving a privilege of western people. Learning English language with only native users becomes at best effective method. Those are subtly dominant thought. It is a mythology which marginalizes the value of a person, especially teachers who are not the native speakers. Undeniably, the teaching English in Thailand significantly emphasizing on English following a native identity negatively causes non-native speakers because of not using English like natives. Rather, it becomes a wasted opportunity to develop English knowledge in a way it should be and discriminates effective non-native teachers. Hence, a native language obsession is a failure in the English language teaching-learning process. The main issue used for discussion the failure of teaching-learning English process in Thailand through language imperialism is essentially presented in nation, status, and discrimination.

Keywords: Language Imperialism, Teaching English Language, Nation, Status, Discrimination

บทนำ

เมื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ มีส่วนช่วยให้ผู้คนทั่วโลกติดต่อสื่อสารกันง่ายขึ้น โดยมีภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว และมีประสิทธิภาพย่อมได้รับโอกาสมากกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งมีการสอบแข่งขัน และการวัดระดับทางภาษาอังกฤษในรูปแบบที่หลากหลาย จนกลายเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่ใช้วัดผลทางภาษาเพื่อศึกษาต่อ หรือการสมัครงาน ซึ่งหากสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเชี่ยวชาญก็จะได้มีโอกาสมากกว่าคนอื่น เรียกว่าเป็นข้อได้เปรียบทางสังคม ด้วยเหตุนี้ผู้คนส่วนใหญ่จึงเข้าใจว่าการเรียนภาษาอังกฤษกับผู้ถือสัญชาติเจ้าของภาษาย่อมเป็นทางลัดไปสู่ความสำเร็จ นับเป็นความเชื่อ และค่านิยมที่ปลูกฝังสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามทักษะทางภาษานี้มาพร้อมกับความสัมพันธเชิงอำนาจทางภาษาอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ ประเทศไทยให้สถานภาพของผู้ใช้ภาษาอังกฤษตามอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน การให้คุณค่า หรือการเลือกปฏิบัติได้เกิดขึ้นผ่านการครอบงำทางภาษาที่ทั้งครูผู้สอน และนักเรียนอาจไม่ได้ตระหนักถึง แต่กลับคุ้นชินจนเป็นเรื่องปกติทั่วไป ทำให้เกิดการคัดแบ่งอย่างไม่เป็นธรรมในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกวันนี้

บทความนี้นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ต่อคำถามที่ว่าสัญชาติกับความเป็นเจ้าของภาษาสร้างการครอบงำทางภาษาผ่านกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยอย่างไร ภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์แบบเจ้าของภาษาสร้างสถานภาพได้อย่างไร และผู้ใช้ภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ที่ต่างกันถูกการคัดแบ่งอย่างไร ปัจจัยทั้งสามด้านที่น่าเสนอนี้ อาจทำให้ต้องกลับมาพิจารณา ทบทวน กระบวนการเรียนการสอนทางภาษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยกันใหม่อีกครั้ง

การครอบงำด้านสัญชาติ

เมื่อการเรียนภาษาอังกฤษถูกทำให้เชื่อว่า จะต้องเรียนกับเจ้าของภาษาเท่านั้น เพราะผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการฟัง การสนทนาโต้ตอบ และการออกเสียงที่ถูกต้อง เพียงเพราะพวกเขาเหล่านั้นเกิดในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ก็จะได้รับหน้าที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ โดยได้รับค่าตอบแทนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับครูสอนภาษาอังกฤษชาวไทย โรมานี (Rohmah, 2005, pp.106 - 117) ยกตัวอย่างสนับสนุนว่า มีวัยรุ่นชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เป็นพัน คนที่ไม่มีประสบการณ์การสอนภาษามาก่อน แต่สามารถรับงานสอนภาษาอังกฤษได้ในประเทศที่พวกเขาต้องเที่ยวด้วยเหตุผลเพียงเพราะพวกเขาคือชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง นับเป็นเรื่องที่น่าแปลกกว่า การเป็นเจ้าของภาษา กลับได้รับสิทธิพิเศษในงานสอนภาษาอังกฤษ แม้จะไม่เคยมีประสบการณ์หรือความสามารถในการสอนก็ตาม พงศกร เมธีธรรม (2560, หน้า 80 - 81) มองว่า คนไทยมีการหลงใหลได้ปลื้มกับความเป็นเจ้าของภาษา หรืออาการเห่อฝรั่ง ซึ่งอาการหลงใหลนี้เองที่สร้างแนวคิดการเลือกปฏิบัติ และกีดกันครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นความเห่อฝรั่ง หรือความเข้าใจผิดว่าต้องเรียนกับเจ้าของภาษาเท่านั้น ซึ่งมันแสดงถึงความล้มเหลวของการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย วิไลวรรณ วรรณโชติผาเวช (2015) ได้ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวผ่านห้องเรียนพหุภาษา (English Program) ที่นิยมเรียกกันว่าห้องอีพี หรือห้องสองภาษาดังที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดว่า ห้องนี้จะต้องเรียนวิชาการตั้งแต่ 5 - 8 วิชาเป็นภาษาอังกฤษ และจะต้องสอนโดยครูชาวต่างชาติเท่านั้น ซึ่งมีองค์กรที่ซีที (Teacher Council of Thailand) ออกริชา และใบอนุญาตให้ เพื่อเป็นการรับประกันคุณภาพของครูต่างชาติที่มาสอนในโรงเรียน กรณีนี้ดูเหมือนจะเป็นความผิดพลาดขององค์กร ที่ซีทีที่ไม่ได้พิจารณาคุณสมบัติ และความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ เช่น การให้ครูต่างชาติมาสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้กับนักเรียนห้องสองภาษา เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิชาคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ กลับทำให้สถานการณ์แย่ลง เพิ่มความยุ่งยากให้กับผู้เรียน และมีงบประมาณสูงที่ต้องจ่ายเป็นเงินเดือนให้กับครูต่างชาติ นอกจากนี้ บดินทร์ แวลาตะ, ยุโสภ บุญสุข, แอมเบเล่, และวาโซ (2019, pp.225 - 257) มีความเห็นว่าการสังคมไทยมักจะให้ความสำคัญในการจ้างครูสอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา ด้วยความเชื่อที่สะสมกันมานี้ เกณฑ์การคัดเลือกจึงกลายเป็นการเลือกปฏิบัติโดยให้สิทธิแก่เจ้าของภาษาก่อนเสมอ แต่ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า แม้จะมีความแตกต่างในเรื่องพื้นฐานทางภาษา แต่ความที่เป็นและไม่เป็นเจ้าของภาษา กลับไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษอย่างที่เราเชื่อกัน

จากความคิดเห็นของ พงศกร เมธีธรรม, และคณะ ทำให้เกิดข้อสังเกตว่า ปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของคนไทย อาจมาจากการให้ความสำคัญแค่เพียงเปลือกนอกเท่านั้น ขอเพียงเป็นชาวต่างชาติที่มาจากประเทศเจ้าของภาษา แต่ไม่ได้ให้

ความสำคัญในเรื่องขององค์ความรู้ หรือ ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษแม้แต่น้อย กลายเป็นว่าสัญชาตญาณก่อนความรู้ และเป็นความไม่พอใจเมื่อได้เรียนกับครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา สอดคล้องกับงานของ พิเชษฐ พระไกรนุรัตน์ และปรีณา แข่งขัน (2018, pp.92 - 111) ที่ได้ศึกษาทัศนคติของคนไทยกลุ่มหนึ่งที่มีต่อสำเนียงภาษาอังกฤษของเจ้าของภาษาพบว่า ภาษาอังกฤษสำเนียงแบบเจ้าของภาษานั้น ได้รับการยอมรับมากที่สุด โดยส่วนหนึ่งมาจากความเชื่อที่ว่า ชาวอังกฤษ และชาวอเมริกันเป็นเจ้าของภาษา ถึงแม้ชาติอื่นที่ใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง เช่น ประเทศสิงคโปร์ กลับถูกมองว่าเป็นการใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ไม่ใช่เจ้าของภาษาอย่างแท้จริง จากการศึกษานี้มีนัยว่าทั้งสัญชาติและสำเนียงแบบเจ้าของภาษามีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทย กลายเป็นความเชื่อที่ถูกครอบงำว่าสัญชาติที่เรียกได้ว่า เป็นเจ้าของภาษาจะมีสำเนียงอัตลักษณ์ไพล่เพราะที่สุด

ในการทำความเข้าใจรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในแต่ละสัญชาตินั้น คาซรุได้เสนอขอบทบาท และรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษผ่านวงกลมสามวงด้วยกัน (Kachru's three - circle model) ตามที่เคน (Cain, 2008, pp.1 - 11) ได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้ “วงใน” (Inner Circle) คือกลุ่มประเทศที่มีประชากรใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และแคนาดา “วงนอก” (Outer Circle) คือกลุ่มประเทศที่ประชากรใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เช่น ประเทศมาเลเซีย อินเดีย และสิงคโปร์ “วงขยาย” (Expanding Circle) คือกลุ่มประเทศที่ประชากรใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน เกาหลี ญี่ปุ่น และไทย อย่างไรก็ตาม ในแง่ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่หนึ่งนั้น ไม่ได้มีความเกี่ยวพันในเรื่องของสัญชาติอย่างที่หลายคนเข้าใจ มอลลิน (Mollin, 2006, pp.41 - 57) มีความเห็นว่า โมเดลวงกลมของคาซรุมีปัญหาในเรื่องของการอธิบายสำหรับประเทศที่ประชากรใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่หนึ่ง แชนดร้าได้ชี้ปัญหาการกำหนดประชากรที่ใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่หนึ่งจากประเทศตามวงกลมนั้น มีข้อกำหนดที่ตายตัวเกินไป เช่น เรื่องสัญชาติ จากข้อคิดเห็นของ พงศกร เมธีธรรม (2560, หน้า 15) สามารถเสริมได้ว่า ประชากรในแต่ละประเทศนั้น มีการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมจากประเทศของตน ไปสู่ประเทศที่จะใช้เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยใหม่ เช่น การย้ายถิ่นฐานของชาวอังกฤษไปอยู่ประเทศสิงคโปร์ หรือชาวจีนที่อพยพไปอยู่ประเทศอังกฤษ เป็นต้น เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick, 2010, p.945) ขยายความว่า ในกรณีของประเทศไทยที่ไม่เพียงแต่เป็นประเทศที่อยู่ในวงขยายแล้ว ยังเป็นประเทศเดียวในเอเชียที่ไม่ได้เป็นอาณานิคมของชาติใด ทำให้การเรียน และการสอนภาษาอังกฤษกลายเป็นความแปลกใหม่ ที่ไม่เคยอยู่ในหลักสูตรการศึกษามาก่อน จึงเป็นผลทำให้โรงเรียนในชนบทต้องเผชิญกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาจนถึงทุกวันนี้ โดยปัจจัยหนึ่งมาจากการขาดครูผู้สอนที่มีทักษะความรู้ภาษาอังกฤษที่แท้จริง (Kirkpatrick, 2010, pp.1071 - 1084)

สรุปได้ว่า กลุ่มสัญชาติไม่ควรเป็นตัวกำหนดประชากรในเรื่องของความแตกต่างสำหรับการใช้ภาษาอังกฤษอีกต่อไป จึงจำเป็นต้องมาทบทวนกันใหม่ ในเมื่อโมเดลวงกลมที่เคยเป็นตัวกำหนดกลุ่มประเทศที่เรียกได้ว่า เป็นเจ้าของภาษาไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมประชากรโลก และการกำหนดอย่างเป็นเอกฉันท์ว่า ประเทศกลุ่มวงในเป็นเจ้าของภาษาเพราะใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามมาตรฐาน อาจเป็นความเชื่อที่ล้าสมัยแล้ว โดยความเชื่อนี้มีการครอบงำทางภาษาอยู่ และผลักดันกลุ่มชาติอื่นให้เป็นเพียงผู้ยืมใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น ในเมื่อประเทศกลุ่มวงนอก และกลุ่มประเทศวงขยายก็สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เหมือนกันตามกระบวนการเรียนรู้ภาษาในฐานะภาษานานาชาติ ข้อสรุปนี้ได้สอดคล้องกับข้อเสนอของ ไพสิฐ บริบูรณ์ (2554, หน้า 2 - 11) ว่าควรสอนภาษาอังกฤษ ตามกระบวนการที่สนธิ์ไอแอล (English as International Language) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีแนวคิดสนับสนุนการมีเอกลักษณ์ของการใช้ภาษาอังกฤษเฉพาะตน ในเมื่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ไม่มีการกำหนดสัญชาติความเป็นเจ้าของภาษา กระบวนการที่สนธิ์ไอแอลจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษในประเทศวงนอก และวงขยายมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของภาษาได้

ที่น่าสนใจคือ ทำไมจะต้องพูดภาษาอังกฤษตามแบบลักษณะที่เจ้าของภาษาใช้ ในเมื่อภาษาอังกฤษคือ ภาษานานาชาติที่ใช้เพื่อสื่อสารระหว่างคนที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรมกัน กลับกลายเป็นความยากลำบากทั้งผู้เรียน และผู้สอนถ้าการเรียนรู้อังกฤษที่คิดว่าถูกต้องที่สุด จะต้องใช้ให้ได้เหมือนกับเจ้าของภาษาเท่านั้น

ในบริบททางด้านสัญชาตินั้นยังมีข้อสังเกตอีกว่า กระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยถูกครอบงำด้วยสัญชาติจนเกินความพอดี ทั้งยังถูกตีกรอบว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกต้องจะต้องใช้แบบอย่างเจ้าของภาษาเท่านั้น สิ่งเหล่านี้คือวาทกรรมที่ผิดเพี้ยนจนทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยพัฒนาได้ไม่ตรงเป้าหมายนัก การให้ความสำคัญเพียงแค่อังกฤษ เช่น การเลือกจ้างครูชาวต่างชาติที่มาจากประเทศกลุ่มวงในมาสอนภาษาอังกฤษในห้องเรียนสองภาษาที่ดูเหมือนจะกลายเป็นค่านิยมของโรงเรียนในประเทศไทยไปแล้ว อาจเป็นความผิดพลาด และล้มเหลวกับห้องเรียนลักษณะนี้

เพราะครูชาวต่างชาติอาจไม่ได้มีความรู้ในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติเลย คงเป็นเรื่องที่น่าเศร้าถ้าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ยังคงติดกับดักในการคัดเลือกรูสอนภาษาจากสำเนียง สัทชาติ และความเป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น

การครอบงำด้านสถานภาพ

การหลงใหลในความเป็นชาวตะวันตกมาพร้อมกับการให้สถานภาพที่เหนือกว่าครูผู้สอนภาษาชาวไทย และยังถูกครอบงำทางความคิดผ่านบริบทวัฒนธรรมของชาติตะวันตก เป็นการเอาเรียดเอาเปรียบที่ว่า จะต้องใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ เหมือนกับครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2547, หน้า 4 - 9) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาอังกฤษได้เป็นเครื่องมือแสดงถึงชนชั้น และสถานภาพทางสังคม ด้วยเหตุนี้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้นั้น จึงไม่ใช่เป็นเพียงความรู้ทางภาษาเท่านั้น แต่ได้กลายเป็นความรู้ที่ถูกจัดอยู่ในชนชั้นต่าง ๆ ตามสถานภาพทักษะทางภาษา อัจฉราวรรณ บุรีภักดี (2556, หน้า 203 - 216) กล่าวว่า “ความเชื่อเรื่องภาษาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งแยก และกีดกันเกิดขึ้นแทบจะทุกที่ ต่างที่ ต่างเวลา ต่างสังคม ต่างวัฒนธรรม” ผ่านเรื่องเล่าของพัน นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ อัจฉราวรรณ อธิบายว่า พันถูกแบ่งแยกจนกลายเป็นอื่นในกลุ่มเพื่อน อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนยังได้ตอกย้ำอีกว่า พันมีการใช้ภาษาอังกฤษแบบทิงลิช (Tinglish) ซึ่งไม่ใช่ภาษาอังกฤษแบบมาตรฐานในสังคมกระแสหลักใช้กัน นอกจากนั้น ศิตา เขี่ยมขันติถาวร (2557, หน้า 208 - 227) ยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษแบบมาตรฐานว่า รัฐบาลมีการจัดโครงการ Speak Good English Movement เพื่อเป็นการกระตุ้น และปลูกฝังให้ชาวสิงคโปร์ใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามแบบมาตรฐาน แม้ว่าชาวสิงคโปร์จะสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในแบบอัตลักษณ์ของสิงคโปร์ได้ดีอยู่แล้วก็ตาม ซึ่งพิเชษฐ พระไกรนุรัต และปริณดา แข่งขัน (2018, pp.92 - 111) เสริมว่า การใช้ภาษาอังกฤษให้ได้เหมือนกับเจ้าของภาษานั้น เป็นการสร้างอัตลักษณ์ และสถานภาพที่มีความใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุดให้แก่ตนเองในสังคม

มีประเด็นที่น่าสังเกตว่า ความรู้ภาษาอังกฤษมีสถานภาพ และลำดับชั้นของมัน ภาษาอังกฤษที่ไม่ใช่มาตรฐานตามแบบเจ้าของภาษานั้นอาจถูกมองว่าอยู่ลำดับท้าย หรือมีสถานะเป็นอื่นเพราะไม่ใช่อัตลักษณ์ภาษาอังกฤษที่เจ้าของภาษา หรือคนส่วนใหญ่ใช้กัน จึงกลายเป็นการเอาเรียดเอาเปรียบผ่านกระบวนการเรียนภาษา ในประเทศไทยที่ถูกครอบงำว่า ภาษาอังกฤษที่ได้รับการยอมรับมีเพียงภาษาอังกฤษแบบเจ้าของภาษา และต้องได้รับการสอนจากเจ้าของภาษาเท่านั้น ทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษชาวไทยมีสถานภาพที่ดูต่ำต้อยกว่าเจ้าของภาษาดังที่ ไพสิฐ บริบูรณ์ (2554, หน้า 23 - 59) กล่าวว่า การเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเชิงอำนาจ หรือความแตกต่างทางสถานภาพ และอำนาจที่แปรผันตามสถานภาพในสังคมไทย โดยมีข้อสนับสนุนจากกรณีศึกษาในงานของ กษมา สุวรรณรักษ์ (2010, pp.43 - 63) ที่ทำให้ทราบว่า มีครูสอนภาษาอังกฤษชาวไทยได้ตระหนักถึงความไม่เสมอภาคของการให้เจ้าของภาษามาสอนการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ แม้ว่าเจ้าของภาษาจะมีสถานภาพที่อยู่เหนือกว่า แต่สิ่งนี้มันคือการเลือกปฏิบัติ ลดคุณค่า และความสำคัญของครูผู้สอน ถึงแม้ตนเองจะไม่ใช่อเจ้าของภาษาแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไร้ซึ่งสถานภาพ และอัตลักษณ์ในสายอาชีพครู นอกจากนั้น นราธิป จินดาพิทักษ์ (2014, pp.4982 - 4991) ได้สำรวจความคิดเห็นต่อครูสอนภาษาที่เป็นเจ้าของภาษา และครูสอนภาษาชาวไทยในเรื่องของการสอนออกเสียงภาษาอังกฤษพบว่า ความชื่นชอบหลงใหลในตัวเจ้าของภาษานั้นได้ฝังรากลึกในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ครูที่เป็นเจ้าของภาษาจะได้รับการให้คุณค่า และมีสถานภาพเหนือกว่าครูสอนภาษาชาวไทย เป็นการลดสถานภาพ และความสำคัญด้วยตนเองจากนักเรียนชาวไทย นราธิปกล่าวว่า ส่วนหนึ่งมาจากบทบาทของครูผู้สอนที่สร้างอิทธิพล และความเชื่อมั่นในห้องเรียนที่คอยส่งเสริมการออกเสียงให้เหมือนกับเจ้าของภาษา เป็นการสร้างทัศนคติ และความเชื่อว่า มีเพียงเจ้าของภาษาเท่านั้นที่ออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่ครูสอนภาษาชาวไทยออกเสียงไม่ถูกต้อง เป็นความน่าเศร้าใจยิ่งนักประเทศไทยไม่เคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศอื่นใดในทางปฏิบัติ แต่กลับตกอยู่ภายใต้อิทธิพล และการครอบงำทางด้านภาษา อย่างไรก็ตาม พงศกร เมธีธรรม (2560, หน้า 148) เสนอว่า ถึงแม้จะมีการใช้ภาษาอังกฤษในแบบทั้งสำเนียง และลีลาการใช้แบบไทยก็ไม่ควรเป็นเรื่องที่ต้องรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ เราควรหันมาสนับสนุน และชื่นชมกับการดำรงอยู่ของภาษาอังกฤษในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งทัศนคติต่อการใช้ภาษาอังกฤษควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อเป็นการปลดแอกจากการตกเป็นอาณานิคมทางความคิด และการถูกครอบงำทางภาษาจากชาติตะวันตก

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแห่งความสำเร็จที่ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายว่า จะต้องใช้ภาษาอังกฤษให้ได้เหมือนกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุดนั้น คือการสร้างสถานภาพที่ผิดเพี้ยนจนทำร้ายทั้งครูผู้สอน

ชาวไทย และตัวนักเรียนด้วยตนเอง แม้ว่าภาษาอังกฤษจะได้ให้สถานะ และชนชั้นที่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการใช้ภาษาตามทักษะที่แต่ละคนมี แต่กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ควรที่จะหลงระเหิดตาม ดังที่ฟันไม่ควรจะต้องถูกตอกย้ำว่า มีการใช้ภาษาอังกฤษแบบทิงลิชที่ทำให้เรามีสถานภาพความเป็นอื่นที่แตกต่างจากเพื่อนในชั้นเรียน หรือการที่มีครูสอนภาษาอังกฤษชาวไทยที่รับรู้ถึงการเลือกปฏิบัติให้มีสถานภาพด้อยค่ากว่าครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา และความคิดเห็นที่ว่า ครูผู้สอนชาวไทยไม่สามารถสอนได้เหมือน หรือถูกต้องตามอย่างที่ครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาโดยตรง การใช้ภาษาอังกฤษควรเป็นเรื่องของอัตลักษณ์ภาพส่วนบุคคล และเมื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะตระหนัก และเห็นถึงความสำคัญตรงจุดนี้ ก็จะสามารถทะลวงการให้ค่าแก่สถานภาพที่ครอบงำทางความคิดอย่างที่ผ่านมาได้

การครอบงำด้านการจัดแบ่ง

วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจะมีความได้เปรียบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโอกาสทางการศึกษา หรืออาชีพการงานจึงเกิดการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ครูผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญ โดยอาจไม่ได้ตระหนักถึงหลุมพรางที่จะย้อนกลับมาทำร้ายนักเรียนของตน ในด้านสัญชาตินั้นได้สร้างความชอบธรรมให้กับประเทศกลุ่มวงในที่หลายคนกล่าวว่า เป็นเจ้าของภาษาอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้คนสัญชาตินั้นเข้ามาเอาเปรียบในบริบททางการสอนภาษา การที่มีคุณสมบัติเพียงแค่ว่าเป็นเจ้าของภาษาซึ่งถือว่าใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องที่สุด คือการให้สถานภาพที่อยู่เหนือกว่า และสร้างอัตลักษณ์ของการใช้ภาษาอังกฤษตามมาตรฐานแบบผู้เป็นเจ้าของภาษาใช้ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นการจัดแบ่งอย่างไม่เป็นธรรมแก่ครูผู้สอน และกับตัวผู้ใช้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อข้างต้นว่า คนไทยมีความหลงใหลในความเป็นชาวตะวันตก และเชื่อว่าภาษาอังกฤษแบบเจ้าของภาษาคือมาตรฐานในการเรียนรู้ และควรใช้ได้อย่างถูกต้องตามแบบเจ้าของภาษา แต่ด้วยความแตกต่างของสัญชาติทำให้เกิดปัญหาทั้งในด้านการเรียน และการสอน เช่น เรื่องของแนวคิด และบริบททางวัฒนธรรมที่ต่างกัน เป็นต้น แต่ถึงอย่างนั้นสถาบันการศึกษาในประเทศไทยกลับมองข้ามปัญหาเหล่านี้ และยังคงต้องการครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา มาทำบูบและโกลเด้น (Mahboob & Golden, 2013, pp.72 - 81) กล่าวว่า ความเป็นเจ้าของภาษาคือปัจจัยแรก และสำคัญที่สุดที่นำมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก รัคเกอร์ และอีฟส์ (Ruecker & Ives 2014, pp.733 - 756) ขยายความว่า ในหลายสถาบันได้บรรยายถึงภาพของผู้สมัครในอุดมคติว่า จะต้องเป็นคนวัยหนุ่มสาว มีผิวขาว เป็นเจ้าของภาษาที่มีความกระตือรือร้น โดยมาจากประเทศกลุ่มวงในเท่านั้น สมารานายาเกะ (Samaranayake, 2015, pp.93 - 106) ได้ยกตัวอย่างสนับสนุนจากเว็บไซต์ (www.ajarn.com) ที่ลงประกาศหาครูสอนภาษาอังกฤษ โดยมีเงื่อนไขที่ชัดเจนว่า จะต้องเป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น มันคือการกีดกัน และการจัดแบ่งครูสอนภาษาที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาออกไป และยังเป็นการจัดแบ่งที่มีนัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางภาษาจากการใช้คำว่าเจ้าของภาษาอีกด้วย

จากความคิดเห็นของ อามาร์, รูธ, ท็อดด์, ลินด์ซีย์ และสาร์ธ เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า มีหลายสถาบันสอนภาษาที่ต้องการครูสอนภาษาอังกฤษ เพียงแค่มีคุณสมบัติเป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น จึงกลายเป็นว่าชาวต่างชาติเหล่านั้นได้ใช้โอกาสนี้ในการแสวงหารายได้ และท่องเที่ยวภายในประเทศได้อย่างสุขสบาย นายจ้างซึ่งมองข้ามความรู้ หรือหลักฐานประกอบวิชาชีพด้านการสอน คือความล้มเหลวของการจ้างงาน และเป็นตัวนักเรียนเองที่ได้รับผลกระทบนี้โดยตรง ท็อดด์ (Todd, 2006, pp.1 - 7) ได้อธิบายว่า ชาวต่างชาติมองว่างานสอนภาษาอังกฤษเป็นเพียงแค่ช่องทางหารายได้ แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญหรืออุทิศตนในงานวิชาการสอน และถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของภาษา แต่การใช้ภาษาอังกฤษก็ยังมีผลผลิต เช่น ในเรื่องของไวยากรณ์ “Their not what I thought they are” ท็อดด์ ได้เน้นย้ำว่า ความสามารถ และความรู้ในภาษาอังกฤษควรเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาการว่าจ้าง ไม่ใช่คำนึงเพียงแค่เรื่องสัญชาติ และภาษาอังกฤษแบบเจ้าของภาษาเท่านั้น และอาจไม่จำเป็นเมื่อการใช้ภาษาอังกฤษเป็นไปในลักษณะภาษานานาชาติ จากเหตุผลดังกล่าว การว่าจ้างครูชาวไทยที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดี และสามารถถ่ายทอดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมมากกว่าการจ้างเจ้าของภาษา

นอกจากนี้ ยังมีกรณีศึกษาของ สุนันโดโว (Subandowo, 2017, pp.204 - 208) ที่ศึกษาการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชาวอินโดนีเซีย โดยเครื่องมือที่ใช้วัดนั้นได้ออกแบบมาเพื่อวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง เนื่องจากความแตกต่างระหว่างพยางค์ และสระระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับภาษาอังกฤษ (Language Interference) จากการศึกษานี้เป็นข้อสนับสนุนว่า ผู้เรียนออกเสียงได้

ไม่ถูกต้องเพราะออกเสียงผิดแปลกไปจากภาษาอังกฤษแบบมาตรฐาน ในความเห็นของ ไพสิฐ บริบูรณ์ (2554, หน้า 23 - 59) ได้กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น จะวัดผลตามการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และเหมาะสมตามแบบมาตรฐานเดิมของเจ้าของภาษา ซึ่งถือกันว่าเป็นภาษาอังกฤษที่แท้จริง ไพสิฐยังชี้ให้เห็นว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ที่ได้รับความนิยมนั้น ก็ใช้วิธีวัดผลโดยอ้างอิงจากเจ้าของภาษาเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ต่างกัน หรือการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีความใกล้เคียงคล้ายคลึงกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุด สอดคล้องกับความเห็นของ วิไลพร คงเกิด (2556, หน้า 3 - 12) ที่ว่า การสอนแบบซีแอลทีสำหรับนักเรียนไทยนั้น มักทำให้เกิดปัญหาตามมา เนื่องด้วยวัฒนธรรมการเรียนรู้ของไทยที่มีครูเป็นศูนย์กลางไม่เหมาะสมกับการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ ทั้งการสอนแบบซีแอลทีเป็นการเน้นใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ตามบริบทวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเท่านั้น ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อสนับสนุนเดียวกันกับงานของ เบเคอร์ (Baker, 2012, pp.18 - 27) ที่ได้ตั้งคำถามต่อวิธีการสอนแบบซีแอลที โดยวิธีการสอนนี้ได้พัฒนามาจากบริบทของเจ้าของภาษา ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกับประเทศไทย แต่การวัดผลทักษะทางภาษาอังกฤษในประเทศไทยกลับใช้เกณฑ์วัดเดียวกันกับบริบทของเจ้าของภาษา

กล่าวได้ว่า วิธีการสอนภาษาอังกฤษจากแนวคิดวิธีการสอนแบบซีแอลทีที่ได้รับความนิยมนั้น ได้สร้างเกณฑ์การวัดผลที่ดูเหมือนจะไม่ยุติธรรมแก่นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ สุปันโดโว (Subandowo, 2017, pp.204 - 208) ได้ตั้งข้อสังเกตที่อาจช่วยให้ตระหนักถึงหลุมพรางนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น ที่การเรียนภาษาอังกฤษ และวิธีการวัดผลนั้นมีความผิดแปลกไม่ชอบมาพากล เป็นวิธีที่ให้คุณค่าต่อภาษาอังกฤษแบบมาตรฐานจนกลายเป็นภาษาแห่งการคัดแบ่ง และจำแนก ที่มาพร้อมกับการวัดผลความสามารถในการใช้ภาษา เป็นการวัดผลที่อ้างอิงจากภาษามาตรฐานตามแบบเจ้าของภาษาเท่านั้น

ด้วยเกณฑ์การวัดผลที่ไม่เหมาะสม ได้สร้างความยากลำบากในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นไปอีก ในความเห็นของ วิไลพร คงเกิด (2556, หน้า 3 - 12) ได้สนับสนุนข้อคิดเห็นนี้ว่า ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนมาก และโดยเฉพาะครูชาวไทยมักใช้รูปแบบการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบเจ้าของภาษามาสอนนักเรียนไทย เช่น การออกเสียง “the” ที่ตามสัทศาสตร์คือตัว /ð/ ซึ่งสำหรับนักเรียนไทยนั้น เป็นการออกเสียงที่ยาก วิไลพรจึงเสนอว่า ถ้าครูผู้สอนลดการให้ความสำคัญกับรูปแบบการออกเสียงแบบเจ้าของภาษา อาจสามารถสร้างความมั่นใจ และความถูกต้องในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยได้ ไพโรจน์ เบ็ญญู (2017, pp.233 - 266) ได้เสนอหลักฐานจากงานวิจัยที่สนับสนุนข้อคิดเห็นว่าการพูดภาษาอังกฤษไม่จำเป็นจะต้องพูด และใช้ให้ได้เหมือนกับเจ้าของภาษา โดยมีไกด์ชาวไทยที่ทำงานอยู่แถบจังหวัดที่ติดกับทะเลอันดามัน ได้ใช้ภาษาอังกฤษแบบทิงลิสในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแสดงให้เห็นว่า ไกด์ที่ทำงานที่นั่นไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ ตามรูปแบบการออกเสียงที่เหมือนกับสำเนียงของเจ้าของภาษา เพราะการพูดแบบทิงลิสก็สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ ซึ่งในความเป็นจริงยังมีการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ การยอมรับในความหลากหลายของการใช้ภาษาอังกฤษ จะเป็นทัศนคติที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของการคัดแบ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้อีกเช่นกันว่า การที่สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ไพเราะเหมือนกับเจ้าของภาษานั้น เป็นการคัดแบ่งชั้นในอีกรูปแบบหนึ่งจากกลุ่มของผู้เรียนด้วยตนเอง วัฒนา สุขศิริกรชัย (2015, pp.5 - 11) ได้ขยายความ และเสริมข้อคิดเห็นนี้ว่า คนไทยส่วนใหญ่จะชื่นชอบการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ได้เหมือนเจ้าของภาษา แต่ในความเป็นจริงการออกเสียงภาษาอังกฤษมีความหลากหลาย แตกต่างกันไปตามกลุ่มชาติพันธุ์ นักเรียนไทยมีความรู้สึกไม่มั่นใจ และกลัวการออกเสียงผิด จึงทำให้ไม่อยากพูดภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนต้องคอยสนับสนุนให้นักเรียนมีความมั่นใจในการพูด โดยเฉพาะในเรื่องของการออกเสียงที่ไม่จำเป็นต้องออกเสียงให้ถูกเหมือนกับเจ้าของภาษา และควรสอนในเรื่องของความหลากหลายของการออกเสียงภาษาอังกฤษ ดังที่ สมิท (Smith, 1983, p.7 อ้างอิงใน พงศกร เมธีธรรม, 2560, หน้า 124 - 125) ได้กล่าวถึงสถานะของภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลาง “ ชาวไทยไม่จำเป็นต้องพูดสำเนียงอเมริกัน เพื่อจะสามารถสื่อสารได้ดีกับชาวฟิลิปปินส์ในการประชุมอาเซียน ชาวญี่ปุ่นไม่จำเป็นต้องรู้ซึ่งถึงวิธีดำรงชีวิตของชาวอังกฤษ เพื่อจะใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารธุรกิจกับชาวมาเลเซีย จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษทุกคนในสถานการณ์ดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องพยายามใช้ภาษาอังกฤษให้เหมือนเจ้าของภาษาอังกฤษ ”

ในเมื่อการใช้ภาษาอังกฤษมีนัยของการคัดแบ่ง จากลักษณะอัตลักษณ์ภาษาอังกฤษของผู้ใช้ และจากกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ที่ยังมีความต้องการว่าจ้างครูสอนภาษาที่เป็นเจ้าของภาษา ผิวนขาว และมาจากกลุ่ม

ชาติตะวันตก ทั้งพร้อมจ่ายค่าจ้างในราคาที่สูงเกินสมควร ไม่สมเหตุสมผล ตรงกันข้ามกับครูสอนภาษาชาวไทยที่ได้ถูกความเชื่อและอาการหลงใหลภาษาอังกฤษแบบเจ้าของภาษา มาเป็นตัวการคัดแบ่งอย่างไม่ยุติธรรม ส่วนตัวนักเรียนนั้นก็ยิ่งถูกเกณฑ์การวัดผลที่ยึดตามแบบการใช้ภาษาอังกฤษของเจ้าของภาษามาเป็นตัวชี้วัด ตัดสิน และคัดแบ่งว่าใครสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เหมือนกับเจ้าของภาษามากที่สุด ก็จะได้คะแนนที่ดี แม้ว่าสำเนียงการพูดภาษาอังกฤษของเจ้าของภาษาจะน่าฟัง และไพเราะ แต่ก็ไม่ใช่ นักเรียนทุกคนที่จะสามารถออกเสียงตามได้อย่างเป็นธรรมชาติ การเลือกกว่าจ้างที่ตั้งเงื่อนไขว่าต้องเป็นเจ้าของภาษา การจัดการออกแบบวิธีการสอน และการใช้เกณฑ์การวัดผลล้วนมีต้นแบบ และยึดใช้ตามชาติตะวันตก ภาษาอังกฤษในทุกวันนี้จึงมีนัยแอบแฝงการคัดแบ่งเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจแก่เหล่าชนชั้นเจ้าของภาษาจากชาติตะวันตก

สรุป

บทความวิชาการนี้ ต้องการชี้ให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ที่ไม่ได้ตระหนักถึงการครอบงำทางภาษา จึงทำให้เกิดทัศนคติ หรือความเชื่อที่เอื้อต่อการสร้างอำนาจ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในเมื่อกระบวนการใช้ภาษาอังกฤษเปลี่ยนไปตามการขับเคลื่อนของประชาคมโลก ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ ดังนั้นอาจจะต้องทบทวนกันใหม่ว่า การให้ความสำคัญเพียงแค่อำนาจ ที่แสดงถึงการเป็นเจ้าของภาษา และการจำกัดเพียงแค่อัตลักษณ์แบบเจ้าของภาษา โดยเลือกที่จะมองข้ามการใช้ภาษาอังกฤษในแบบอัตลักษณ์อื่น เป็นผลให้เกิดสถานภาพที่ถูกเลือกปฏิบัติตามอัตลักษณ์การใช้ภาษาอังกฤษเฉพาะตน และความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผูกติดกับความเป็นเจ้าของภาษาที่เกินพอดี จนครอบงำไปถึงวิธีการจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การวัดผล จึงทำให้เกิดความชอบธรรมของการคัดแบ่งที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ กล่าวได้ว่า ปัจจัยทั้งสามด้านข้างต้นได้แก่ สัญชาติ สถานภาพ และการคัดแบ่ง คือปัจจัยสำคัญที่ต้องทบทวน และปรับขบวนทัศน์เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ตอบรับกับการสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ และไม่ตกอยู่ในอาการลุ่มหลงอันเกิดจากการครอบงำทางภาษา

เอกสารอ้างอิง

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2547). อุปสรรคนอกห้องเรียนของการเรียนภาษาอังกฤษในสังคมไทย. *วารสารภาษาปริทัศน์*, 21, 4 - 9.
- พงศกร เมธีธรรม. (2560). *ภาษาอังกฤษ: มายาคติ อำนาจ และการครอบงำ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพสิฐ บริบูรณ์. (2554). การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย: การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนจากภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศสู่ภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 3(6), 2 - 11.
- _____. (2554). ภาษา อุดมการณ์ และการครอบงำ: ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและแนวทางแก้ไข. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 17(6), 23 - 59.
- ศิดา เข้มขันติถาวร. (2557) เปลี่ยนมุมมองใหม่เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 5(ฉบับพิเศษ), 208 - 227.
- อัจฉราวรรณ บุรีภักดี. (2556). ภาษา อำนาจ หรือ ความเป็นอื่นผ่านเรื่องเล่ารอบรั้วโรงเรียน. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 30(2), 203 - 216.
- Baker, W. (2012). English as a lingua franca in Thailand: Characterisations and implications. *Englishes in Practice*, 1(1), 18 - 27.
- Bennui, P. (2017). Speaking Tinglish for professional communication: A reflection of Thai English used by tour guides along the Andaman Sea. *Silpakorn University Journal of Social Science, Humanities, and Arts*, 17(3), 233 - 266.
- Cain, M. T. (2008). Do you speak global?: The spread of English and the implications for English language teaching. *Canadian Journal for New Scholars in Education*, 1(1), 1 - 11.

- Jindapitak, N. (2014). English pronunciation teacher preference: Thai university English learners' views. *International Technology, Education and Development Conference (4982 - 4991). Valencia, Spain*. Retrieved 18 March 2021, from <http://fs.libarts.psu.ac.th/research/sar/ผลงานตีพิมพ์%20proceedings/ภาษา/2-English%20pronunciation%20teacher%20preference.pdf>.
- Kirkpatrick, A. (2010). *English as a lingua franca in ASEAN (a multilingual model)*. Kindle version. Retrieve 18 March 2021, from <http://www.amazon.com>.
- Kongkerd, W. (2556). Teaching English in the era of English used as a lingua franca in Thailand. *Executive Journal*, 33(4), 3 - 12.
- Mahboob, A., & Golden, R., (2013). Looking for native speakers of English: Discrimination in English language teaching job advertisements. *Voices in Asia Journal*, 1(1), 72 - 81.
- Mollin, S. (2006). English as a lingua franca: A new variety in the new expanding circle. *Nordic Journal of English Studies*, (5), 41 - 57.
- Prakaianurat, P., & Kangkun, P. (2018). Language attitudes of Thai working adults toward native and non-native English varieties. *Journal of Humanities Regular*, 21(2), 92 - 111.
- Rohmah, Z. (2005). English as a global language: Its historical past and its future. *Journal Bahasa & Seni*, 33(1), 106 - 117.
- Ruecker, T., & Ives, L. (2014). White native speakers needed: The rhetorical construction of privilege in online teacher recruitment spaces. *Race, Identity, and English Language Teaching - A Joint TESOL Quarterly and TESOL Journal*, 49(4), 733 - 756.
- Samaranayake, W., S. (2015). Influence of English as a powerful instrument of communication in Thailand. *International Journal of English and Education*, 4(4), 93 - 106.
- Subandowo, D. (2017). The Language interference in English speaking skill for elf learners. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)*, (110), 204 - 208.
- Suksiripakonchai, W., (2015). English as lingua franca and its status in Thailand: Implications for teaching English pronunciation. *Journal of Asian Critical Education*, 3, 5 - 11.
- Suwanarak, K. (2010). Can only native English speaking teachers teach aural and oral skills?. *ABAC Journal*, 30(2), 43 - 63.
- Todd, W., R. (2006). The myth of the native speaker as a model of english proficiency. *KMUTT Journal of Language Education*, 8, 1 - 7.
- Waelateh, B., Boonsuk, Y., Ambele, A., E. & Wasoh, F. (2019). Distinctive aspects of native and non-native English speaking teachers and their performances in Thai university. *Journal of Human Sciences*, 20(2), 225 - 257.
- Wannachotphawate, W. (2015). *English language development policy: Foreign teacher, hegemony, and inequality of education in Thailand*. Retrieve 2 February 2021, form <https://eric.ed.gov/?id=ED556354>